

Pensum:

- Anitta & Hans Viggo Godsk Pedersen, Familie- og arveret, 8. udg. Karnov Group, 2013

Noter til Anita & Hans Viggo Godsk Pedersen	3
Kapitel 1: Introduktion – s. 17-23	3
1. Om Familie- og samlivsformer	3
2. Forældre og børn	3
3. Familiens økonomiske forhold	4
4. International privat og procesret	4
Kapitel 2: Indgåelse og hovedvirkning af ægteskab – s. 27-35	5
1. Indledning	5
2. Ægteskabsbetingelser og hindringer	5
3. Prøvelse af ægteskabsbetingelserne	5
4. Vielsen	6
5. Oversigt over hovedvirkning af ægteskab	6
Kapitel 3: Ophør af ægteskab – s. 35-48	7
1. Generelt om ophør af ægteskab	7
2. Omstødelse	7
3. Separation	7
4. Skilsmisse	8
5. Fremgangsmåden ved separation og skilsmisse – Mægling og vilkårsforhandling	8
6. Vilkår ved separation og skilsmisse	8
Kapitel 4: Generelt om formueordning – s. 51-57	10
1. Om forholdet til skatteretten	10
2. Registeret partnerskab	10
3. Nationale begrænsninger	10
Kapitel 5: Fælleseje eller særeje – s. 58-73	11
1. To former for særeje	11
2. Betydning af fælleseje eller særeje	11
3. Etablering af fælleseje eller særeje	11
4. Særlige om ægtepagter	13
Kapitel 6: Rådighed – s. 74-85	14
1. Underholdspligt	14
2. Begrænsninger i rådenheden over fælleseje	14
3. Særlig om lejemål	15
4. Råden med virkning for den anden ægtefælle	15
Kapitel 7: Dispositioner mellem ægtefæller – s. 86-101	16
1. Formkrav	16
2. Udelukkede aftaler	16
3. Almindelige gensidige bebyrdende aftaler	16
4. Erstatningskrav uden for kontraktforhold	17
Kapitel 8: Forholdet til kreditorerne – s. 102-111	18
1. Afgrænsning af ægtefællernes rådighedssfære	18
2. Aktiver, der er overdraget	18
Kapitel 9: Skifte mellem ægtefæller – s. 112-160	20
1. Oversigt over offentligt skifte	20
2. Skiftegrunde	20
3. Boets aktiver og passiver	21
4. Deling af boet	24

Kapitel 2: Indgåelse og hovedvirkning af ægteskab – s. 27-35

1. Indledning

Et gyldigt ægteskab forudsætter en vielse, og denne kan ske som kirkelig eller borgerlig jf. ÆL §15. Inden ægteskabets indgåelse, skal det prøves om ægteskabsbetingelserne, der er nævnt i ÆL kap. 1, er opfyldt jf. ÆL §12. Prøvelsen sker efter ÆL §13, stk. 1.

2. Ægteskabsbetingelser og hindringer

2.1 Alder og personlige forhold

Såfremt vedkommende ikke er fyldt 18, ved ægteskabets indgåelse, kræves der samstykke fra prøvelsesmyndigheden og forældrene jf. ÆL §§1a og 2. Er vedkommende under værgemålslovens §5, skal et samtykke indhentes fra værgen jf. ÆL §3. Har vedkommende under 18 år tidligere været gift, kræves der ikke samstykke jf. ÆL §2.

Nægtes samstykke efter ÆL §§2 og 3, kan myndigheden efter §13 give samstykke til ægteskabet, såfremt der ingen urimelig grund til nægtelse findes jf. ÆL §4.

2.2 Familiemæssige forhold

Ægteskab må ikke indgås mellem slægtninge i op- og nedstigninger eller søskende jf. ÆL §6

Ægteskab mellem tidligere ægtefælles slægtninge i op- og nedstigninger er udelukket, medmindre tilladelse fra ministeren for Familie- og Forbrugeranliggender gives jf. ÆL §7. – Søskende er okay.

Ægteskab mellem adoptant og adoptivbarn er udelukket, såfremt adoptivforholdet består jf. ÆL §8.

Bigami (indgåelse af nyt ægteskab, inden tidligere er opløst) er forbudt jf. ÆL §9, og strafbart efter straffelovens §208.

Der stilles krav om skifte, ved skilsmisse eller ægtefælles død, før der kan indgås nyt ægteskab jf. ÆL §10. Forbuddet gælder ikke, såfremt:

1. Intet formuefælleskab mellem ægtefællerne eller de registrerede partner
2. Ægtefællerne eller de registrerede partner var separeret ved dødsfald
3. Samtlige arvinger efter afdøde giver samstykke til dette.
4. Der ikke foretages dødsbobehandlinger i landet.

Desuden kan prøvelsesmyndigheden tillade, at §10, stk. 1 skal fraviges jf. ÆL §10, stk. 2.

Tilknytning til landet

Som udgangspunkt skal begge parter, der ønsker at indgå ægteskab i Danmark, have dansk indfødsret eller lovligt ophold jf. ÆL §11a.

Såfremt en af parterne ikke har dansk indfødsret, nordisk statsborgerskab eller lovlig opholdstilladelse må ægteskab ikke indgås uden parternes erklæring om kendskab til udlængelovens §9, stk. 1, nr. 1, stk. 2-14 og 30 jf. ÆL §11b.

3. Prøvelse af ægteskabsbetingelserne

Ægteskabsbetingelserne skal være opfyldt før ægteskabets indgåelse jf. ÆL §12. Regler herom findes i Indgåelsesbekendtgørelsen.

Kapitel 4: Generelt om formueordning – s. 51-57

Formueforholdet for ægtefæller er reguleret i retsvirkningsloven (rvl).

Ægteskabsloven (ÆL) har med formueordning i det den giver hjemme til oprettelsen af ægtefællebidrag efter separation eller skilsmisse.

Ægtefælleskifteloven (Æsl) omhandler regler, der har direkte økonomisk betydning, da de kan pålægge en ægtefælle at afgive beløb til den anden ægtefælle efter separation eller skilsmisse.

Den legale formueordning er fælleseje, dog med mulighed for at træffe bestemmelser om særeje.

Ligestilling mellem ægtefællerne ses gennem princippet om særråden (Rvl §16, stk. 1) og særhæften (rvl §25), der kunne ses at være i strid med fællesejeordningen.

Betydningen af fælleseje viser sig først ved fællesskabets ophørt, og fællesboet skal deles.

1. Om forholdet til skatteretten

Som udgangspunkt beskattes ægtefælle hver for sig. Dog findes der tilfælde hvor der kan ske ægtefællebeskatning.

Ved indkomstårets udgang sker der en automatisk overførsel af en ægtefælles eventuelle uudnyttede personfradrag til den anden ægtefælle. Desuden kan en ægtefælle også få overført sin ægtefælles underskud til fradrag i sin positive indkomst.

En ægtefælles negative kapitalindkomst bliver ved skatteberegning automatisk modregnet i den andens positive kapitalindkomst.

2. Registeret partnerskab

Reglerne om ægtefælle blev gjort anvendelig for personer, der lever i registrerede partnerskab, efter indførelsen af partnerskabsloven pr. 1. Oktober 1989.

Med legaliseringen af ægteskab mellem personer af samme køn, blev ordningen om registrerede partnerskaber afskaffet – Registrerede partnerskaber registeret inden d. 15. Juni 2012 er stadig gyldige.

Registrering af partnerskab har samme retsvirkning som indgåelse af ægteskab medmindre undtagelse er gjort jf. PAL §4, jf. PAL §3, stk.1.

3. Nationale begrænsninger

Hvis ægtefællerne har tilknytning til et andet land, afgøres det efter internationalprivatretlige regler, om formueforholdet skal bedømmes efter dansk ret eller det andet retssystem.

Efter almindelige regler i dansk international privatret bestemmes ægtefællernes formueforhold efter loven i det land.

Ægtepagter, der er indgået uden for Danmark, kan ske i overensstemmelse med dansk ret, såfremt manden har domicil i Danmark jf. Rvl §53, stk. 1. Hvis manden har bopæl i udlandet, vil ægtepagten have gyldighed efter mandens domicil → I forhold til en tredjemand vil ægtepagten først være gyldig når den er tinglyst i personbogen. jf. Rvl. §53, stk. 2.

Den nordiske ægteskabskonvention anvendes, såfremt begge ægtefælle er statsborgere i et af de nordiske lande ved indgåelsen af ægteskabet og er bosat i et af landene ved indgåelsen.

3. Særlig om lejemål

Rvl §18, beskytter kun den ægtefælle, der bor i ejendom, der ejes af den anden ægtefælle.

I lejeloven(lejel.) §§74, stk. 3 og 84, stk. 2 findes der regler om, at en ægtefælle ikke kan opsig lejemålet, hvis det tjener til familiens bolig, eller hvis ægtefælle(r)nes erhvervsvirksomhed er knyttet dertil. Et samstykke kræves til fremleje af lejemålet jf. Lejel §72.

Retten kan træffe afgørelser om hvem af ægtefællerne, der skal fortsætte lejemålet ved skilsmisse og separation, såfremt parterne ikke kan blive enige jf. Lejel §77.

4. Råden med virkning for den anden ægtefælle

Princippet om særråden og særhæften i retsvirkningsloven, medfører, at en ægtefælle normalt ikke er forpligtet af de retshandler, den anden ægtefælle har indgået.

Indkøb til husholdningen

Under samlivet er hver ægtefælle berettiget til, på begges ansvar, at indgå retshandler til fyldestgørelse af husholdningen/børnenes fornødenheder/hustruens særlige behov jf. Rvl §11. Den anden ægtefælle bliver ikke forpligtet, hvis tredjemanden har været i ond tro.

Ved lejemål, der tjener til familiens brug, hvor kun den ene ægtefælle er indgået i kontrakten, vil den anden ikke hæfte for huslejen jf. U1932.186 – det samme gælder ved istandsættelse efter fraflytning jf. U1984.143. Hæftelse for vand, gas og el er omfattet af rvl §11 – det samme gælder forsikring og fastnets telefon jf. TFA2009.30.

Bestemmelsen omfatter ikke lån, der er anvendt til betaling til husholdningen.

Børnenes forføddinger omfatter forplejning, beklædningsgenstande, samt lejetøj og udgifter til fritidsaktiviteter etc.

Hustruens særlige behov omfatter beklædningsgenstande, kosmetik, frisørbehandlinger, nødvendig læge- og tandlægebehandling – omfatter ikke større kosmetiske indgreb eller specielle kurser etc.

Overskrider ægtefællen sin bemyndigelse og har tredjemanden været i god tro, hæfter den anden ægtefælle alligevel jf. Rvl §11, stk. 3

Ved varig samlivsophævelse ophører retsvirkningen af rvl §11. En ægtefælle må gøre de lokale handlende opmærksom på, at samlivet er ophørt, og vedkommende ikke længere står til ansvar for de indkøbte varer jf. JD 1951.251.

Ved misbrug af bemyndigelsen i rvl §11, kan statsforvaltningen fratage pågældende ægtefælle denne jf. Rvl §12. Fratagelsen får først virkning mod en tredjemand, der er i god tro, når den er tinglyst jf. Rvl §12, stk. 3.

Uanmodet forretningsførelse

En ægtefælle kan råde på den anden ægtefælles vegne, såfremt vedkommende ikke selv er i stand til dette pga. fx sygdom/fraværelse jf. Rvl §13.

Ekstinktion ved erhvervsløsere

Hvis en ægtefælle har overladt løsøre til den anden ægtefælles virksomhed, vil der være en formodning overfor tredjemanden, at denne ægtefælle har kompetence til at råde over aktive, såfremt 3M ikke er i ond tro jf. Rvl §14.